

22 januari 2009

Statistisch Bulletin

no.

09

03

Jaargang

65

Verklaring van tekens

- . = gegevens ontbreken
- * = voorlopig cijfer
- x = geheim
- = nihil
- 2008–2009 = 2008 tot en met 2009
- 2008/2009 = het gemiddelde over de jaren 2008 en 2009
- 2008/'09 = oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz.
beginnend in 2008 en eindigend in 2009

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

() Achter de titel is het nummer met de laatst gepubliceerde overeenkomstige tabel.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Omslag

TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen

Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Internet

www.cbs.nl

Teletekst

Conjunctuur: pag. 506 en 507

ISSN: 0166-9680
0300109030 A-1

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen, 2009
Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

Bouwen en wonen

- Toegevoegde waarde van de bouwnijverheid; volumemutaties, november 2008. pag. 7

Financiële en zakelijke diensten

- Kappers en schoonheidsverzorging; waarde-, prijs- en volumeontwikkeling van de omzet, november 2008. pag. 7

Handel en horeca

- Benzineservicestations; waarde-, prijs- en volumeontwikkeling van de omzet, november 2008. pag. 3
- Importeurs van personenauto's; omzetontwikkeling (excl. BTW, incl. BPM), november 2008. pag. 3

Internationale handel

- Internationale handel in goederen, oktober 2008. pag. 3 t/m 5
- Internationale handel in diensten, 3e kwartaal 2008. pag. 6 en 7

Meer recente gegevens

Het *Statistisch Bulletin* biedt cijfers over slechts een beperkt aantal onderwerpen. In onze databank *StatLine* staan gegevens van *alle* beschikbaar gekomen CBS-statistieken. U vindt daar ook een [overzicht](#) van statistieken waarvan de cijfers de laatste zeven dagen zijn geactualiseerd.

Importeurs van personenauto's (SBI 50102); omzetontwikkeling (excl. BTW, incl. BPM)

(2008, no. 50)

	2006	2007	2008										Wijzigingen in % ¹⁾		
			febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.*	okt. 2008 t.o.v. okt. 2007	nov. 2008 t.o.v. nov. 2007	jan. 2008– nov. 2008 t.o.v. jan. 2007– nov. 2007
<i>2000=100</i>															
Omzet	104	108	105	109	102	106	114	98	77	105	91	73	-24,3	-27,8	-7,4

1) De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.

Benzineservicestations (SBI 505); waarde-, prijs- en volumeontwikkeling van de omzet

(2008, no. 50)

	2006	2007	2008										Wijzigingen in % ¹⁾		
			febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.*	okt. 2008 t.o.v. okt. 2007	nov. 2008 t.o.v. nov. 2007	jan. 2008– nov. 2008 t.o.v. jan. 2007– nov. 2007
<i>2000=100</i>															
Prijs	124	127	134	137	139	146	149	149	144	142	133	123	2,7	-8,3	9,6
Volume	104	104	98	104	105	109	105	99	100	104	110	105	3,0	1,1	-0,3
Waarde	128	132	131	142	147	159	157	148	143	148	146	130	5,8	-7,4	9,2

1) De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.

Internationale handel in goederen

De maandcijfers van de in- en uitvoer worden twee maal per jaar nader vastgesteld. De eerste keer als het desbetreffende kwartaal afgerond is, de tweede maal als het

jaar afgesloten wordt. In de volgende tabellen zijn de maandcijfers tot en met het tweede kwartaal van 2008 gecorrigeerd. De cijfers over het jaar 2007 zijn definitief.

I. Buitenlandse handel in goederen

(2008, no. 42)

	Eenheid	Jan. '07–	Jan. '08–	2007	2008*									
		okt. '07	okt. '08*	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.
Invoer	mln euro	253 180	282 187	25 259	27 831	27 591	27 822	27 891	27 660	28 658	28 571	27 045	29 630	29 488
Uitvoer	mln euro	283 284	313 291	28 463	30 983	31 015	31 515	31 763	30 344	31 804	31 491	28 775	32 705	32 895
Handelssaldo	mln euro	30 104	31 104	3 204	3 152	3 424	3 693	3 872	2 684	3 147	2 921	1 730	3 074	3 407
Dekkingspercentage	%	111,9	111,0	112,7	111,3	112,4	113,3	113,9	109,7	111,0	110,2	106,4	110,4	111,6

II. Aandeel wederuitvoer in de Nederlandse export van goederen

(2008, no. 42)

	Eenheid	Jan. '07–	Jan. '08–	2007	2008*									
		okt. '07	okt. '08*	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.
Uitvoer	mln euro	283 284	313 291	28 463	30 983	31 015	31 515	31 763	30 344	31 804	31 491	28 775	32 705	32 895
Wederuitvoer	mln euro	128 019	129 226	12 480	13 388	12 955	13 169	12 990	12 262	12 831	12 792	11 691	13 284	13 864
Aandeel	%	45,2	41,2	43,8	43,2	41,8	41,8	40,9	40,4	40,3	40,6	40,6	40,6	42,1

III. Invoer en uitvoer van goederen per land

(2008, no. 42)

	Invoer		Uitvoer	
	okt. 2008*	jan.–okt. 2008*	okt. 2008*	jan.–okt. 2008*
<i>mln euro</i>				
Totaal	29 488	282 187	32 895	313 291
Europa	18 730	179 162	27 227	256 829
Europese Unie	16 844	158 281	25 270	237 770
Frankrijk	1 492	14 378	2 740	25 150
België	3 169	29 989	4 114	39 588
Luxemburg	132	1 018	98	1 011
Duitsland	5 917	55 622	8 162	75 657
Italië	693	6 780	1 506	14 638
Verenigd Koninkrijk	1 874	18 127	2 827	28 737
Ierland	360	2 878	315	2 665
Denemarken	303	2 866	460	4 301
Griekenland	36	353	290	2 595
Portugal	121	1 112	236	2 085
Spanje	484	5 008	1 148	10 795
Zweden	499	4 876	629	5 498
Finland	315	3 126	319	3 218
Oostenrijk	189	1 653	461	4 167
Malta	1	15	24	159
Estland	13	145	33	298
Letland	20	185	35	337
Litouwen	20	230	49	531
Polen	356	3 382	696	6 207
Tsjechië	369	2 661	413	3 792
Slowakije	136	1 009	98	883
Hongarije	178	1 488	257	2 306
Roemenië	94	713	168	1 480
Bulgarije	18	160	57	471
Slovenië	28	248	55	548
Cyprus	7	74	36	296
Noorwegen	376	4 342	242	2 616
Zwitserland	202	1 760	465	3 947
Turkije	135	1 401	285	3 392
overig West-Europa	70	644	147	1 684
Rusland	939	10 895	650	5 687
overig Oost-Europa	171	1 912	204	2 028
Afrika	870	9 351	832	8 607
Amerika	3 400	35 834	2 381	21 349
Verenigde Staten	2 120	22 812	1 549	14 237
Canada	171	1 266	200	1 481
overig Noord-Amerika	0	2	0	1
Brazilië	341	3 871	109	1 056
Argentinië	123	1 310	26	206
overig Midden- en Zuid-Amerika	646	6 573	496	4 367
Azië	6 401	56 890	2 049	22 348
Israël	115	1 297	94	1 044
overig Nabije- en Midden-Oosten	20	191	47	488
Iran (Islamitische Republiek)	51	530	31	369
Saedi-Arabië	308	3 105	133	1 282
Koeweit	228	1 916	22	241
overig Arabische Golf Staten	128	1 795	335	2 635
India	183	1 907	114	1 347
Thailand	274	1 870	60	670
Indonesië	163	1 608	35	509
Maleisië	473	4 051	33	433
Singapore	274	2 248	144	1 603
China (Volksrepubliek)	2 572	21 281	310	3 362
Zuid-Korea	183	1 853	123	2 194
Japan	840	7 798	252	2 616
Taiwan	215	1 795	80	1 303
Hongkong	180	1 338	93	922
overig Azië	187	2 234	109	1 033
Australië, Oceanië en overige gebieden	70	890	149	1 390
Overige	19	187	47	354

IV. Invoer en uitvoer per goederensoort

(2008, no. 42)

Afdelingen volgens de Standard International Trade Classification		Invoer		Uitvoer	
		okt. 2008*	jan.–okt. 2008*	okt. 2008*	jan.–okt. 2008*
		<i>mln euro</i>			
	Totaal	29 488	282 187	32 895	313 291
00	Levende dieren, m.u.v. dieren bedoeld bij afd. 03	66	639	156	1 339
01	Vlees en vleesproducten	334	2 826	609	5 691
02	Zuivelproducten en eieren	223	2 368	522	5 033
03	Vis, schaal- en weekdieren en bereidingen daarvan	150	1 451	203	1 918
04	Granen en graanproducten	304	3 163	180	1 588
05	Groenten en fruit	503	5 798	886	9 931
06	Suiker en suikerwerken, honing	57	595	84	853
07	Koffie, thee, cacao, specerijen en fabrikaten daarvan	265	2 163	386	2 850
08	Veevoeder, m.u.v. niet gemalen granen	212	2 230	330	3 230
09	Bereide voedingsmiddelen, n.a.g.	123	1 106	314	2 845
11	Dranken	202	1 746	264	2 521
12	Tabak en tabaksfabrikaten	104	758	279	2 563
21	Ongelooide huiden en vellen	7	68	17	188
22	Oliehoudende zaden en vruchten	295	2 414	79	787
23	Ruwe, synthetische en geregenereerde rubber	40	348	59	573
24	Kurk en hout	122	1 209	40	439
25	Papierstof en papierafval	87	877	74	748
26	Textielvezels, textielafval en lompen	23	215	21	202
27	Natuurlijke meststoffen en ruwe minerale producten	141	1 125	99	999
28	Metaalertsen en metaalafval	363	4 002	305	4 200
29	Andere ruwe dierlijke en plantaardige producten	177	1 694	736	7 934
32	Steenkool, cokes en briketten	167	1 256	76	798
33	Ruwe aardolie en aardolieproducten	3 912	45 170	3 328	35 497
34	Aardgas en industriegas	757	6 427	1 610	13 323
35	Elektrische energie	106	1 209	78	494
41	Dierlijke oliën en vetten	13	132	19	155
42	Plantaardige vette oliën	265	2 443	249	2 695
43	Was; mengsels en bereidingen van oliën en vetten, niet geschikt voor menselijke consumptie n.a.g.	18	205	41	483
51	Organische chemische producten	1 098	10 866	1 491	14 666
52	Anorganische chemische producten	248	2 355	344	3 172
53	Kleur-, looi- en verfstoffen	133	1 278	199	1 999
54	Medicinale en farmaceutische producten	1 164	10 930	1 369	11 440
55	Etherische oliën, parfumerieën, zeep- en reinigingsmiddelen	236	2 148	269	2 402
56	Kunstmatige meststoffen	72	633	187	1 866
57	Kunststof in primaire vormen	397	3 832	965	9 840
58	Werken van kunststof n.a.g.	206	1 977	235	2 297
59	Andere chemische producten, n.a.g.	405	3 848	659	5 914
61	Leder en-waren, bereide peltierijen	19	190	24	224
62	Rubberwaren, n.a.g.	213	2 027	196	1 818
63	Kurk- en houtwaren, behalve meubelen	148	1 418	52	569
64	Papier, karton en artikelen	417	3 961	384	3 678
65	Garens, weefsels e.d.	273	2 661	369	3 579
66	Fabrikaten van niet-metaalhoudende mineralen, n.a.g.	296	2 653	190	1 674
67	IJzer en staal	1 039	9 542	946	9 027
68	Non-ferrometalen	461	4 749	420	3 945
69	Metaalwaren, n.a.g.	715	6 460	660	6 333
71	Generatoren en motoren	474	3 936	433	3 879
72	Gespecialiseerde machines	601	5 950	916	10 727
73	Machines voor metaalbewerking	105	961	92	949
74	Diverse machines, n.a.g.	901	8 565	955	9 427
75	Kantoor- en automatische gegevensverwerkende machines	2 365	20 596	2 621	22 366
76	Toestellen voor telecommunicatie en voor opnemen en weergeven van beeld en geluid	1 854	15 877	1 768	14 460
77	Elektrische apparaten, n.a.g.	1 313	11 734	1 429	13 597
78	Voertuigen voor wegvervoer	1 506	15 510	1 178	11 931
79	Ander vervoermaterieel	154	1 749	192	2 314
81	Geprefabriceerde bouwwerken, sanitaire artikelen, installaties voor centrale verwarming en verlichtings-toestellen n.a.g.	132	1 075	138	1 137
82	Meubelen en toebehoren, artikelen voor bedden n.a.g.	269	2 646	132	1 326
83	Reisartikelen, handtassen e.d.	42	415	34	337
84	Kleding en toebehoren	537	6 024	421	4 407
85	Schoeisel	140	1 904	116	1 574
87	Instrumenten en apparaten voor beroepsuitoefening, wetenschap, n.a.g.	563	5 181	574	5 499
88	Apparaten en benodigdheden voor fotografie, optiek e.d.; uurwerken	235	2 209	191	1 714
89	Diverse fabrikaten, n.a.g.	1 589	11 995	1 487	11 784
93	Boordprovisie en benodigdheden voor schepen en vliegtuigen en goederen n.a.g.	8	86	102	870
96	Niet in circulatie zijnde munten, behalve gouden munten	1	5	0	2
97	Niet-monetair goud	125	600	117	669

Internationale handel in diensten

Sinds het eerste kwartaal van 2003 publiceert het CBS cijfers over de internationale handel in diensten. Voorheen werden deze cijfers door De Nederlandsche Bank samengesteld. De buitenlandse handel in diensten bestaat uit cijfers over de Nederlandse in- en uitvoer van diensten, verbijzonderd naar dienstesoorten en belangrijkste landen. De cijfers over internationale handel in diensten zijn op kwartaalbasis beschikbaar en worden vervolgens tweemaal nader vastgesteld.

Door een aantal veranderingen in door het CBS gebruikte gegevensbronnen en statistische methoden zijn de cijfers voor de internationale handel in diensten vanaf statistiekjaar 2006 op een andere wijze tot stand gekomen dan die over 2005 en eerder. Het CBS maakt de statistiek Internationale handel in diensten voor een belangrijk deel op basis van steekproefgegevens. De gegevensbronnen die het CBS gebruikte voor het samenstellen van een steekproefbestand zijn in de loop der jaren verouderd. In de nieuwe methode wordt gebruik gemaakt van een verzameling van andere bronnen, die jaarlijks volledig worden bijgewerkt. Daarbij is ook gekozen voor een andere, directe

schattingsmethode voor de in- en uitvoertotalen per dienst. Voor statistiekjaar 2006 is het gevolg een hogere schatting van de totale uitvoer (van 75,0 naar 77,0 miljard euro) en een lagere schatting van de invoer (van 72,4 naar 69,2 miljard euro). Daardoor valt het totale saldo (uitvoer–invoer) over alle diensten met de nieuwe methode hoger uit: 7,8 miljard euro ten opzichte van 2,6 miljard euro.

Tegelijkertijd is een rekenmethode ontwikkeld waarmee de verdeling van in- en uitvoer van diensten over de verschillende landen(groepen) beter kan worden geschat. Het gevolg is dat de geografische verdeling van invoer- en uitvoer van statistiekjaar 2005 en eerder niet volledig te vergelijken is met die vanaf 2006. In statistiekjaar 2006 is de schatting van het aandeel van de EU-landen in de totale invoer gestegen van 59 naar 61 procent ten opzichte van de oude methode. Voor de totale uitvoer heeft de aanpassing voor het aandeel van de EU-landen een stijging van 56 naar 59 procent tot gevolg. Meer informatie over de breuk en de gevolgen voor de cijfers is te vinden op de website van het CBS (themapagina Internationale handel/Methoden/Onderzoeksbeschrijvingen/Aanvullende onderzoeksbeschrijvingen).

I. Invoer per dienstesoort

(2008, no. 31)

	2006*	2007*	2007		2008		
			3e kw.*	4e kw.*	1e kw.*	2e kw.*	3e kw.*
	<i>mln euro</i>						
Totaal							
Totaal landen	69 199	71 721	18 718	19 359	16 738	18 430	20 801
EU	42 156	43 966	11 785	11 317	9 729	9 907	11 252
Niet-EU	27 043	27 755	6 933	8 043	7 009	8 522	9 550
Vervoersdiensten							
Totaal landen	14 948	15 182	3 729	3 978	3 598	3 706	3 811
EU	7 963	8 249	2 039	2 150	1 793	1 836	1 852
Niet-EU	6 985	6 932	1 690	1 828	1 805	1 870	1 959
Reisverkeersdiensten							
Totaal landen	13 560	13 912	5 014	3 087	2 395	3 778	5 385
EU	10 100	10 328	3 887	2 070	1 816	2 748	3 996
Niet-EU	3 460	3 584	1 127	1 017	579	1 030	1 389
Communicatiediensten							
Totaal landen	2 999	2 796	777	676	575	600	592
EU	2 258	2 100	586	496	432	443	442
Niet-EU	741	695	191	180	142	157	150
Bouwdiensten							
Totaal landen	942	988	217	386	304	291	470
EU	370	399	83	159	122	109	211
Niet-EU	572	589	134	227	182	183	259
Verzekeringdiensten							
Totaal landen	708	753	188	197	200	202	204
EU	392	398	98	106	96	106	95
Niet-EU	316	355	90	91	104	96	110
Financiële diensten							
Totaal landen	1 546	1 707	411	423	416	373	463
EU	1 102	1 196	260	301	252	235	245
Niet-EU	444	512	151	123	164	138	217
Computer- en informatiediensten							
Totaal landen	3 535	3 969	883	1 323	967	875	795
EU	2 567	2 818	627	946	673	632	570
Niet-EU	968	1 151	256	377	294	243	225
Royalty's en licentierechten							
Totaal landen	6 088	7 345	1 659	1 972	2 296	2 311	2 554
EU	1 151	2 127	436	367	1 134	187	332
Niet-EU	4 937	5 218	1 223	1 605	1 162	2 124	2 223
Overige zakelijke diensten							
Totaal landen	23 654	23 985	5 589	7 054	5 736	6 048	6 282
EU	15 791	15 960	3 673	4 620	3 320	3 538	3 426
Niet-EU	7 863	8 025	1 916	2 434	2 416	2 510	2 856
Persoonlijke, culturele en recreatieve diensten							
Totaal landen	581	522	112	134	124	117	117
EU	299	252	62	73	56	39	52
Niet-EU	282	270	51	61	68	78	65
Overheidsdiensten							
Totaal landen	639	562	138	129	127	127	127
EU	163	138	34	29	35	34	30
Niet-EU	475	424	105	100	92	93	97

N.B. Tot en met 2006 verwijst de landengroep EU naar de EU-25. Met ingang van 2007 bestaat de EU uit 27 landen.

II. Uitvoer per dienstesoort

(2008, no. 31)

	2006*	2007*	2007		2008		
			3e kw.*	4e kw.*	1e kw.*	2e kw.*	3e kw.*
<i>mln euro</i>							
Totaal							
Totaal landen	77 020	81 534	20 263	22 239	19 863	20 651	21 274
EU	45 509	48 132	11 911	12 861	11 358	12 353	12 444
Niet-EU	31 511	33 402	8 353	9 378	8 505	8 299	8 830
Vervoersdiensten							
Totaal landen	19 815	20 040	5 159	5 141	4 774	5 107	5 398
EU	12 284	13 067	3 339	3 367	3 098	3 271	3 360
Niet-EU	7 531	6 973	1 820	1 774	1 676	1 836	2 038
Reisverkeersdiensten							
Totaal landen	9 037	9 710	2 640	2 569	2 266	2 187	2 440
EU	7 178	7 770	2 200	2 011	1 800	1 741	2 042
Niet-EU	1 858	1 940	440	559	466	447	398
Communicatiediensten							
Totaal landen	3 020	3 058	798	800	744	770	787
EU	1 928	1 909	483	491	460	474	491
Niet-EU	1 092	1 150	315	309	284	296	296
Bouwdiensten							
Totaal landen	1 812	1 846	441	552	433	561	564
EU	824	903	206	221	135	280	254
Niet-EU	989	943	235	331	298	281	310
Verzekeringsdiensten							
Totaal landen	409	447	112	118	122	119	123
EU	296	347	96	87	92	93	106
Niet-EU	113	100	16	31	31	26	17
Financiële diensten							
Totaal landen	1 157	1 249	300	349	282	300	341
EU	698	683	130	206	202	199	130
Niet-EU	459	565	170	143	80	102	210
Computer- en informatiediensten							
Totaal landen	3 941	4 668	1 053	1 365	1 039	1 136	1 039
EU	2 335	2 558	553	690	623	577	514
Niet-EU	1 607	2 110	500	675	417	559	526
Royalty's en licentierechten							
Totaal landen	8 207	10 029	2 314	2 732	3 187	2 927	3 037
EU	4 198	4 731	1 135	1 211	1 327	2 035	2 005
Niet-EU	4 008	5 297	1 180	1 521	1 860	892	1 032
Overige zakelijke diensten							
Totaal landen	27 372	28 163	6 884	7 992	6 429	6 945	6 941
EU	15 026	15 433	3 609	4 377	3 427	3 498	3 354
Niet-EU	12 346	12 730	3 275	3 616	3 002	3 447	3 587
Persoonlijke, culturele en recreatieve diensten							
Totaal landen	569	492	99	141	102	115	121
EU	400	363	71	104	80	77	90
Niet-EU	168	129	28	37	23	38	31
Overheidsdiensten							
Totaal landen	1 682	1 833	463	480	485	485	485
EU	342	366	89	96	117	109	99
Niet-EU	1 340	1 467	374	384	368	376	386

N.B. Tot en met 2006 verwijst de landengroep EU naar de EU-25. Met ingang van 2007 bestaat de EU uit 27 landen.

Kappers en schoonheidsverzorging (SBI 9302); waarde-, prijs- en volumeontwikkeling van de omzet

(2008, no. 50)

	2006	2007	2008										Wijzigingen in % ¹⁾		
			febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.*	okt. 2008 t.o.v. okt. 2007	nov. 2008 t.o.v. nov. 2007	jan. 2008– nov. 2008 t.o.v. jan. 2007– nov. 2007
<i>2000=100</i>															
Prijs	127	132	136	136	136	136	136	136	136	136	137	137	2,6	2,8	3,3
Volume	92	93	88	91	94	96	91	92	92	89	94	88	1,4	-6,0	-1,0
Waarde	117	123	120	123	128	130	124	125	125	122	128	120	4,0	-3,4	2,2

1) De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.

Toegevoegde waarde van de bouwnijverheid; volumemutaties t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar

(2008, no. 50)

	2006	2007	2007		2008							Dec. '07– nov. '08		
			4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	juni	juli	aug.	sept.	okt.		nov.	jan.–nov.
%														
Toegevoegde waarde	3,7	5,8	3,0	8,2	7,4	5,5	4,3	0,9	4,8	9,0	5,5	-4,7	5,7	5,1

Toegevoegde waarde is gedefinieerd als het verschil tussen de productiewaarde en de waarde van het verbruik. De cijfers zijn niet voor seizoeninvloeden gecorrigeerd. Een verdere detaillering naar bedrijfsklassen is niet beschikbaar. De cijfers zijn aangepast aan de gereviseerde Nationale rekeningen 2007 en aan de Kwartaalrekeningen.